

„Morální“ svět / Normy mravní

Kouba staví ve svém doslovu k *Radostné vědě* souřadně vedle sebe „přítakání ne-morálnímu, otevřenému světu“. Musí tak učinit, protože samotnému slovu „ne-morální“ (navzdory pomlčce) by nikdo ve smyslu „otevřený“ nikdy nerozuměl. Kouba *chce* sám slovo „ne-morální“ takto chápat a *chce* také, aby čtenář toto slovo jako „otevřený“ bral, rozumí se tedy v pozitivním smyslu (to je další sugerovaná okolnost: otevřenost má jen někdy význam pozitivní, jindy však povážlivě negativní: např. když jsou otevřeny, tj. nezablokovány dveře do výtahu, který však v patře není – to hrozí katastrofou). Obávám se však, že právě zde je v pozadí Koubova myšlení hrubá chyba. Ne-morální svět je světem uzavřeným, dokonce světem velmi těsným a zejména naprosto nudným. Teprve ze strany morálního světa a jeho nových struktur byl primitivní ne-morální a před-morální svět otevřen a bylo možno z něho vykročit do (samozřejmě opět jen relativní, ale nesrovnatelně větší) otevřenosti světa morálního. Kdo se chce v tomto do široka otevřeném novém morálním světě chovat jako ve světě otevřeném, ale zároveň popírat platnost jeho morálnosti, má dvojí cestu: buď zvednout nároky a závazky ve jménu vyššího typu morálnosti, anebo se chovat jako parazit na onom morálním světě, jehož morálnost sice neuznává a popírá, ale bez ní by se propadl do těsné uzavřenosti a nudy světa před-morálního a ne-morálního. Takto problematizoval např. Ježíš starý mojžíšský zákon ve jménu „vyšší spravedlnosti“. V tomto smyslu „morální“ je už každá hra, která má svá z před-morální a ne-morální roviny neodvoditelná pravidla; a její morálnost je nutně meta-fyzická, neboť není z FYSIS odvoditelná ani na FYSIS převoditelná. Tak to ovšem zajisté Nietzsche na mysli neměl. A tak to nemá na mysli ani Kouba, ačkoliv až na tu problematickou historizaci post-moderní by mělo terminologicky blízko k slovu meta-fyzický, které vlastně znamená post-naturální, dnes bychom řekli: post-romantický.

(Berlín, 930708-1.)